

HRVATSKI SABOR

780

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O KEMIKALIJAMA

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o kemikalijama, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 19. ožujka 2020.

Klasa: 011-01/20-01/36

Urbroj: 71-06-01/1-20-2

Zagreb, 24. ožujka 2020.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Zoran Milanović, v. r.

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O KEMIKALIJAMA

Članak 1.

U Zakonu o kemikalijama (»Narodne novine«, br. 18/13. i 115/18.) članak 2. mijenja se i glasi:

»(1) Ovim Zakonom u hrvatsko zakonodavstvo preuzimaju se sljedeće direktive Europske unije:

– Direktiva Vijeća od 4. lipnja 1974. o utvrđivanju detaljnih odredaba o prijelaznim mjerama koje se odnose na djelatnosti trgovine i distribucije otrovnih proizvoda i djelatnosti koje obuhvaćaju profesionalnu uporabu takvih proizvoda, uključujući i djelatnosti posrednika (74/556/EEZ) (SL L 307, 18. 11. 1974.),

– Direktiva Vijeća od 4. lipnja 1974. o ostvarivanju slobode poslovnog nastana i slobode pružanja usluga s obzirom na djelatnosti samozaposlenih osoba i posrednika koji obavljaju trgovinu i distribuciju otrovnih proizvoda (74/557/EEZ) (SL L 307, 18. 11. 1974.), kako je posljednji put izmijenjena Direktivom Vijeća 2013/25/EU od 13. svibnja 2013. o prilagođavanju određenih direktiva u području prava poslovnog nastana i slobode pružanja usluga zbog pristupanja Republike Hrvatske (SL L 158, 10. 6. 2013.),

– Direktiva 2004/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o nadzoru i provjeri dobre laboratorijske prakse (DLP) (kodificirana verzija) (Tekst značajan za EGP) (SL L 50, 20. 2. 2004.) kako je posljednji put izmijenjena Uredbom (EZ) br. 219/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009. o prilagodbi većeg broja instrumenata koji podliježu postupku iz članka 251. Ugovora Odluci Vijeća 1999/468/EZ, s obzirom na regulatorni postupak s kontrolom Prilagodba regulatornom postupku s kontrolom – drugi dio (SL L 87, 31. 3. 2009.),

– Direktiva 2004/10/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o usklađivanju zakona i ostalih propisa u vezi s primjenom načela dobre laboratorijske prakse i provjeri njihove primjene u ispitivanju kemijskih tvari (kodificirana verzija) (Tekst značajan za EGP) (SL L 50, 20. 2. 2004.), kako je posljednji put izmijenjena Uredbom (EZ) br. 219/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009. o prilagodbi većeg broja instrumenata koji podliježu postupku iz članka 251. Ugovora Odluci Vijeća 1999/468/EZ, s obzirom na regulatorni postupak s kontrolom Prilagodba regulatornom postupku s kontrolom – drugi dio (SL L 87, 31. 3. 2009.).

(2) Ovim Zakonom osigurava se provedba sljedećih akata Europske unije:

– Uredbe (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije te o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94 kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ i direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EZ i 2000/21/EZ (Tekst značajan za EGP) kako je posljednji put izmijenjena Uredbom Komisije (EU) 2018/2005 od 17. prosinca 2018. o izmjeni Priloga XVII. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) u pogledu bis(2-ethylheksil)-ftalata (DEHP), dibutil-ftalata (DBP), benzil-butyl-ftalata (BBP) i diizobutil-ftalata (DIBP) (Tekst značajan za EGP) (SL L 322, 18. 12. 2018.; u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 1907/2006),

– Uredbe (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (Tekst značajan za EGP) (SL L 353, 31. 12. 2008.), kako je posljednji put izmijenjena Uredbom Komisije (EU) 2017/542 od 22. ožujka 2017. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa dodavanjem Priloga o usklađenim informacijama povezanim s hitnim zdravstvenim intervencijama (Tekst značajan za EGP) (SL L 78, 23. 3. 2017.; u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 1272/2008),

– Uredbe Komisije (EZ) br. 340/2008 od 16. travnja 2008. o naknadama i pristojbama plativima Europskoj agenciji za kemikalije u skladu s Uredbom (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) (Tekst značajan za EGP) (SL L 107, 17. 4. 2008.), kako je posljednji put izmijenjena Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2018/895 od 22. lipnja 2018. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 340/2008 o naknadama i pristojbama plativima Europskoj agenciji za kemikalije (Tekst značajan za EGP) (SL L 160, 25. 6. 2018.; u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 340/2008),

– Uredbe Komisije (EU) br. 440/2010 od 21. svibnja 2010. o naknadama koje se plaćaju Europskoj agenciji za kemikalije na temelju Uredbe (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa (Tekst značajan za EGP) (SL L 126, 22. 5. 2010.; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 440/2010),

– Uredbe (EU) br. 649/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o izvozu i uvozu opasnih kemikalija (Tekst značajan za EGP) (SL L 201, 27. 7. 2012.; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 649/2012).«.

Članak 2.

U članku 3. točka 2. mijenja se i glasi:

»2. Opasne kemikalije, u smislu ovoga Zakona, su tvari i smjese koje ispunjavaju kriterije za fizikalne opasnosti, opasnosti za zdravlje ili okoliš utvrđene u 2. – 5. dijelu Priloga I. Uredbe (EZ) br. 1272/2008.«.

Točka 12. mijenja se i glasi:

»12. Korištenje je potrošnja, skladištenje, obrada ili bilo kakvo drugo rukovanje kemikalijama za vlastite potrebe i potrebe obavljanja djelatnosti.«.

Članak 3.

U članku 4. stavku 1. podstavku 6. riječ: »proizvodnje« i riječi: »evidencije o proizvodnji« brišu se.

Iza podstavka 10. dodaje se podstavak 11. koji glasi:

» – duhanske i srodne proizvode, uključujući bezdimne duhanske proizvode, te biljne proizvode za pušenje, elektroničke cigarete, spremnike za ponovno punjenje i uloške za jednokratnu uporabu, osim obveze dostave sigurnosno-tehničkog lista.«.

Članak 4.

U članku 7. stavku 4. točki a) riječi: »Uredbe (EZ) br. 689/2008« zamjenjuju se riječima: »Uredbe (EU) br. 649/2012«.

Članak 5.

Članak 9. mijenja se i glasi:

»Tvari i smjese moraju biti razvrstane, označene i pakirane u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008.«.

Članak 6.

Članak 11. mijenja se i glasi:

»Na uvoz i izvoz kemikalija primjenjuju se odredbe međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska stranka, odredbe Uredbe (EU) br. 649/2012 te posebni propisi kojima je određena roba koja se uvozi i izvozi na temelju dozvola.«.

Članak 7.

U članku 13. stavku 1. točka 4. mijenja se i glasi:

»4. imati radnike iz točke 3. ovoga stavka zdravstveno sposobne za poslove na mjestima rada koja uključuju izloženost opasnim kemikalijama, a za koje je procjenom rizika izrađenom u skladu s propisima o zaštiti na radu utvrđena obveza obavljanja zdravstvenih pregleda,«.

Članak 8.

Članak 16. briše se.

Članak 9.

Članak 17. mijenja se i glasi:

»(1) Svaki radnik koji na mjestu rada radi s opasnim kemikalijama obavezan je steći znanja o zaštiti od opasnih kemikalija.

(2) Organizaciju stjecanja znanja o zaštiti od opasnih kemikalija prema programu stjecanja znanja o zaštiti od opasnih kemikalija, provedbu i provjeru znanja o zaštiti od opasnih kemikalija te izdavanje potvrde o stečenom znanju provodi HZJZ vodeći računa o potrebama pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju poslove s opasnim kemikalijama, kao i o razmjernoj provedbi stjecanja znanja o zaštiti od opasnih kemikalija na razini jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno Grada Zagreba.

(3) HZJZ donosi program stjecanja znanja o zaštiti od opasnih kemikalija iz stavka 2. ovoga članka na temelju prethodno pribavljenog mišljenja Ministarstva.

(4) Sadržaj programa stjecanja znanja o zaštiti od opasnih kemikalija iz stavka 2. ovoga članka HZJZ obavezan je stalno prilagođavati stručnim i znanstvenim spoznajama te odredbama zakona i drugih propisa.

(5) Program stjecanja znanja o zaštiti od opasnih kemikalija iz stavka 2. ovoga članka HZJZ i Ministarstvo objavljuju na svojim mrežnim stranicama.

(6) Troškove provedbe stjecanja znanja iz stavka 1. ovoga članka snosi podnositelj zahtjeva.

(7) Stjecanje znanja o zaštiti od opasnih kemikalija prema odredbama ovoga članka ne isključuje provedbu postupka osposobljavanja radnika za rad na siguran način prema odredbama propisa o zaštiti na radu.

(8) Način stjecanja te provjeru znanja o zaštiti od opasnih kemikalija pravilnikom propisuje ministar.«.

Članak 10.

Članak 18. briše se.

Članak 11.

U članku 19. stavak 1. mijenja se i glasi:

»(1) Pravna, odnosno fizička osoba ne smije zaposliti radnike za obavljanje poslova na mjestima rada koja uključuju izloženost opasnim kemikalijama bez uvjerenja o obavljenom zdravstvenom pregledu prije početka rada te ih je obvezna upućivati na periodične zdravstvene preglede, ako je za te poslove u procjeni rizika izrađenoj u skladu s propisima o zaštiti na radu utvrđena obveza obavljanja zdravstvenih pregleda.«.

Članak 12.

Članak 23. mijenja se i glasi:

»(1) Zabranjeno je stavljanje u prodaju na malo kemikalija razvrstanih sukladno Uredbi (EZ) br. 1272/2008 kao kancerogenih 1.A i 1.B kategorija, mutagenih 1.A i 1.B kategorija i reprotoksičnih 1.A i 1.B kategorija te svih ostalih kemikalija navedenih u prilogu XVII. Uredbe (EZ) br. 1907/2006.

(2) Pravnoj i fizičkoj osobi koja prodaje na malo opasne kemikalije zabranjuje se prodaja kemikalija, razvrstanih sukladno Uredbi (EZ) br. 1272/2008, kao akutno toksičnih kemikalija 1., 2. i 3. kategorije, osobama mlađim od 18 godina.

(3) Pravna ili fizička osoba koja prodaje na malo kemikalije, razvrstane sukladno Uredbi (EZ) br. 1272/2008, kao akutno toksične 1. i 2. kategorije i specifično toksične za ciljane organe – jednokratno izlaganje kategorije 1., mora zabilježiti osobne podatke kupca i zapisati razlog kupnje.

(4) Pravna ili fizička osoba iz stavka 3. ovoga članka obvezna je voditi evidenciju koja sadrži najmanje sljedeće informacije:

- a) ime, adresu i identifikacijski broj pojedinca ili tip i broj njegova identifikacijskog dokumenta,
- b) naziv tvari ili smjese, uključujući njihovu koncentraciju,
- c) količinu tvari ili smjese,
- d) namjeravanu uporabu tvari ili smjese kako ju je prijavio kupac,
- e) datum i mjesto kupnje,
- f) potpis kupca.

(5) Pravna ili fizička osoba iz stavka 3. ovoga članka obvezna je evidenciju iz stavka 4. ovoga članka čuvati pet godina od dana kupnje.

(6) Tijekom vremena iz stavka 5. ovoga članka evidencija mora biti na raspolaganju tijelima iz članka 7. ovoga Zakona i sanitarnom inspektoratu Državnog inspektorata.«.

Članak 13.

U članku 26. stavku 1. točka 1. mijenja se i glasi:

»1. zabraniti proizvodnju, stavljanje na tržište, odnosno korištenje kemikalija ako nisu ispunjeni uvjeti za proizvodnju, stavljanje na tržište ili korištenje kemikalija,«.

Točka 3. mijenja se i glasi:

»3. narediti uklanjanje nedostataka utvrđenih inspekcijskim nadzorom u vezi s proizvodnjom, stavljanjem na tržište ili korištenjem kemikalija te odrediti rok za njihovo uklanjanje,«.

Točka 8. briše se.

Dosadašnje točke 9. i 10., koje postaju točke 8. i 9., mijenjaju se i glase:

»8. zabraniti stavljanje na tržište kemikalija koje nisu razvrstane, pakirane i označene sukladno odredbama ovoga Zakona,

9. zabraniti uvoz i izvoz opasne kemikalije ako se uvoz i izvoz opasne kemikalije obavlja protivno odredbama međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska stranka i odredbama Uredbe (EU) br. 649/2012,«.

Dosadašnja točka 11. postaje točka 10.

Članak 14.

Članak 28. mijenja se i glasi:

»(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. postupi protivno članku 5. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona,
2. postupi protivno članku 6. ovoga Zakona,
3. STL za kemikalije nije ispunjen na način propisan Uredbom (EZ) br. 1907/2006 (članak 8. stavak 1.),
4. ne dostavi STL za kemikalije prije prvog stavljanja kemikalije na tržište Republike Hrvatske u elektroničkom obliku u HZJZ (članak 8. stavak 2.),
5. naljepnica na pakiranju kemikalije nije u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 (članak 8. stavak 3.),
6. u postupcima ispitivanja kemikalije ne koristi ispitne metode propisane Uredbom (EZ) br. 1907/2006 (članak 8. stavak 5.),
7. tvari i smjese nisu razvrstane, označene i pakirane u skladu s člancima 3. i 4. Uredbe (EZ) br. 1272/2008,

8. obavlja djelatnost proizvodnje, stavljanja na tržište i korištenja kemikalije protivno uvjetima propisanim člancima 12. – 15. ovoga Zakona,

9. za svakog radnika koji na radnom mjestu radi s opasnim kemikalijama ne osigura znanja o zaštiti od opasnih kemikalija (članak 17. stavak 1.),

10. postupi protivno članku 19. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona,

11. postupi protivno članku 20. stavcima 1. do 3. ovoga Zakona,

12. postupi protivno članku 21. stavcima 1. do 3. ovoga Zakona,

13. oglašava kemikalije protivno članku 22. ovoga Zakona,

14. obavlja maloprodaju opasnih kemikalija protivno članku 23. stavku 3. ovoga Zakona,

15. ne vodi očevidnike o kemikalijama koje proizvodi, uvozi odnosno unosi (članak 24. stavak 1.),

16. zbirne godišnje podatke iz očevidnika ne dostavi HZJZ-u (članak 24. stavak 2.),

17. onemogućiti obavljanje inspeksijskog nadzora i ne stavi na raspolaganje potrebnu količinu uzoraka te ne pruži potrebne podatke i obavijesti (članak 25. stavak 2.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 15.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 15.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i fizička osoba obrtnik.

(4) Za pokušaj prekršaja iz stavka 1. ovoga članka počinitelj će se kazniti.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 5000,00 kuna sanitarni inspektor Državnog inspektorata može kazniti za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka na mjestu počinjenja prekršaja odgovornu osobu u pravnoj osobi i fizičku osobu obrtnika.«

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 15.

Pravilnik iz članka 17. stavka 8. koji je izmijenjen člankom 9. ovoga Zakona donijet će ministar u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 16.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona ostaju na snazi odredbe Pravilnika o uvjetima za obavljanje djelatnosti proizvodnje, stavljanja na tržište i korištenja opasnih kemikalija (»Narodne novine«, br. 99/13., 157/13. i 122/14.), Pravilnika o načinu vođenja očevidnika o kemikalijama te načinu i rokovima dostave podataka iz očevidnika (»Narodne novine«, br. 99/13. i 157/13.), Pravilnika o skladištenju opasnih kemikalija koje djeluju u obliku plina (»Narodne novine«, br. 91/13.) i Pravilnika o uvjetima i načinu stjecanja te provjere znanja o zaštiti od opasnih kemikalija (»Narodne novine«, br. 99/13.).

(2) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti Pravilnik o uvjetima glede posebnih mjera zaštite na radu s otrovima u pravnim osobama koje rabe otrove u znanstvenoistraživačke svrhe (»Narodne novine«, br. 148/99.), Pravilnik o malim količinama otrova namijenjenih za laboratorijske i znanstvene svrhe (»Narodne novine«, br. 39/03.) i Popis otrova namijenjenih održavanju komunalne higijene, za dezinfekciju, deratizaciju, odstranjenje lošeg mirisa i dekontaminaciju (»Narodne novine«, br. 151/02.).

Članak 17.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona obustavit će se postupci donošenja rješenja za davanje odobrenja za obavljanje djelatnosti proizvodnje, stavljanja na tržište i korištenja kemikalije započeti na temelju odredbi članka 16. Zakona o kemikalijama (»Narodne novine«, br. 18/13. i 115/18.).

(2) Protiv rješenja o obustavi postupka iz stavka 1. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 18.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 022-03/19-01/240

Zagreb, 19. ožujka 2020.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga sabora

Gordan Jandroković, v. r.